

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 21 листопада 2023 р. № 1221
Київ

Про наглядову раду закладу охорони здоров'я

*{Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ
№ 1070 від 06.09.2024}*

Відповідно до частини п'ятої статті 24 Основ законодавства України про охорону здоров'я Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити такі, що додаються:

Порядок утворення наглядової ради закладу охорони здоров'я;

Типове положення про наглядову раду закладу охорони здоров'я.

2. Внести до постанов Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 р. № 391 “Про затвердження вимог до надавача послуг з медичного обслуговування населення, з яким головними розпорядниками бюджетних коштів укладаються договори про медичне обслуговування населення” (Офіційний вісник України, 2018 р., № 43, ст. 1528) і від 21 серпня 2019 р. № 792 “Про затвердження Порядку укладення контракту з керівником державного, комунального закладу охорони здоров'я та типових форм контракту з керівником державного, комунального закладу охорони здоров'я” (Офіційний вісник України, 2019 р., № 69, ст. 2423) зміни, що додаються.

3. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1077 “Про спостережну раду закладу охорони здоров'я та внесення змін до Типової форми контракту з керівником державного, комунального закладу охорони здоров'я” (Офіційний вісник України, 2018 р., № 4, ст. 182).

4. Ця постанова набирає чинності з дня її опублікування, крім пункту 26 Порядку утворення наглядової ради закладу охорони здоров'я, затвердженого цією постановою, який набирає чинності через три роки з дня опублікування цієї постанови, та пункту 1 змін, затверджених цією постановою, який набирає чинності через шість місяців після припинення або скасування воєнного стану, але не раніше завершення формування спроможної мережі закладів охорони здоров'я відповідних госпітальних округів.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

Інд. 73

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 21 листопада 2023 р. № 1221

ПОРЯДОК
утворення наглядової ради закладу охорони здоров'я

1. Цей Порядок визначає механізм утворення наглядової ради у державних та комунальних закладах охорони здоров'я, які надають спеціалізовану медичну допомогу, з якими головними розпорядниками бюджетних коштів укладені договори про медичне обслуговування населення. За рішенням власника закладу охорони здоров'я (уповноваженого ним органу) наглядова рада може утворюватися також в інших закладах охорони здоров'я відповідно до цього Порядку.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

власник закладу охорони здоров'я (уповноважений ним орган) (далі - власник закладу) - орган місцевого самоврядування або орган виконавчої влади (уповноважений ним орган, зокрема державна бюджетна установа), який відповідно до закону здійснює функції з управління комунальним або державним закладом охорони здоров'я;

наглядова рада - утворений відповідно до цього Порядку колегіальний орган управління закладу охорони здоров'я, який у межах компетенції, визначеної законом і положенням про наглядову раду, здійснює управління закладом охорони здоров'я, а також контролює діяльність керівника закладу охорони здоров'я;

незалежний член наглядової ради - фізична особа, яка є представником громадськості, обрана членом наглядової ради за результатами конкурсного відбору, проведеного відповідно до цього Порядку, на яку відсутній будь-який вплив з боку власника закладу та/або керівника закладу охорони здоров'я у процесі прийняття рішень під час виконання обов'язків члена наглядової ради;

оголошення - повідомлення про проведення конкурсного відбору на зайняття посад незалежних членів наглядової ради (далі - конкурс), розміщене конкурсною комісією або наглядовою радою відповідно до цього Порядку;

представник власника - член наглядової ради державного, комунального закладу охорони здоров'я, призначений власником закладу;

структурний підрозділ з питань охорони здоров'я - структурний підрозділ з питань охорони здоров'я обласної, Київської або Севастопольської міської держадміністрації, Міністерство охорони здоров'я Автономної Республіки Крим відповідно до місцезнаходження закладу охорони здоров'я.

3. Наглядова рада діє на засадах незалежності, професійності, компетентності, відкритості та прозорості.

4. Наглядова рада утворюється за рішенням власника закладу.

5. Кількість членів наглядової ради визначається залежно від статусу закладу охорони здоров'я у спроможній мережі закладів охорони здоров'я відповідного госпітального округу і становить:

від п'яти до семи осіб - для загального закладу охорони здоров'я та/або іншого закладу охорони здоров'я;

від семи до одинадцяти осіб - для кластерного закладу охорони здоров'я;

від одинадцяти до п'ятнадцяти осіб - для надкластерного закладу охорони здоров'я.

Наглядова рада складається з представників власника - від двох до семи осіб та незалежних членів наглядової ради - від трьох до восьми осіб.

Кількість незалежних членів наглядової ради повинна становити більшість членів наглядової ради. Наглядова рада, в якій кількість представників власника дорівнює або перевищує кількість незалежних членів наглядової ради, не є правомочною.

{Абзац шостий пункту 5 в редакції Постанови КМ № 1070 від 06.09.2024}

У разі коли кількість незалежних членів наглядової ради скоротилася після початку її діяльності, чинний склад наглядової ради організовує проведення конкурсу на заповнення вакантних посад незалежних членів наглядової ради відповідно до **пунктів 16-22** цього Порядку.

6. Кандидат у члени наглядової ради повинен відповідати таким вимогам:

1) вища освіта не нижче першого (бакалаврського) рівня;

2) досвід роботи не менш як п'ять років в одній або сукупно у кількох із таких сфер діяльності: забезпечення та захист прав у сфері охорони здоров'я, сприяння розвитку охорони здоров'я, надання медичних послуг, протидія корупції, економіка, банківська справа, фінанси, управління та правознавство;

3) вільне володіння державною мовою (за винятком кандидатів з іноземним громадянством, які можуть бути кандидатами у члени наглядової ради згідно з вимогами цього пункту).

Кандидатом у члени наглядової ради не може бути особа, яка має судимість за вчинення кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку, або на яку протягом останніх п'яти років накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, а також особа, яка є громадянином Російської Федерації, Республіки Білорусь, або до якої застосовуються обмежувальні дії (санкції).

Для державного закладу охорони здоров'я, утвореного у формі державного некомерційного підприємства, до незалежних членів наглядової ради додатково застосовуються критерії, передбачені **статтею 11³** Закону України "Про управління об'єктами державної власності".

{Пункт 6 в редакції Постанови КМ № 1070 від 06.09.2024}

7. У разі виявлення фактів отримання неправомірної вигоди незалежним членом наглядової ради від власника та/або керівника закладу охорони здоров'я та/або систематичного прийняття рішень незалежним членом наглядової ради під впливом з боку власника та/або керівника закладу охорони здоров'я з інших причин чинний склад наглядової ради шляхом прийняття рішення простою більшістю голосів виключає зазначеного члена наглядової ради із складу наглядової ради як такого, що не відповідає ознакам незалежності.

8. Членом наглядової ради державного закладу охорони здоров'я - представником власника призначається посадова особа органу виконавчої влади (уповноваженого ним органу, зокрема державної бюджетної установи), до сфери управління якого належить відповідний заклад охорони здоров'я.

Членом наглядової ради комунального закладу охорони здоров'я - представником власника призначається посадова особа органу місцевого самоврядування, структурного підрозділу з питань охорони здоров'я, які здійснюють функції з управління відповідним закладом охорони здоров'я, та/або депутат відповідної місцевої ради (за згодою).

У разі коли заклад охорони здоров'я комунальної власності утворено в результаті співробітництва територіальних громад, орган управління, уповноважений суб'єктами співробітництва представляти їх інтереси, звертається до органів місцевого самоврядування суб'єктів співробітництва щодо делегування їх представників до складу наглядової ради та приймає рішення про залучення таких представників як представників власника.

9. Незалежні члени наглядової ради обираються за конкурсом. Конкурс проводиться з дотриманням таких принципів:

- 1) забезпечення рівного доступу;
- 2) політичної неупередженості;
- 3) законності;
- 4) довіри суспільства;
- 5) недискримінації та гендерної рівності;
- 6) прозорості;
- 7) добросовісності;
- 8) ефективного і справедливого процесу відбору.

10. Для проведення конкурсу власник закладу утворює конкурсну комісію та затверджує її склад.

До складу конкурсної комісії входять по три представники від:

власника закладу;

структурного підрозділу з питань охорони здоров'я (для комунального закладу охорони здоров'я) або МОЗ (для державного закладу охорони здоров'я);

громадських об'єднань, громадських спілок, благодійних організацій, що провадять діяльність у сферах запобігання корупції, захисту прав пацієнтів, розвитку сфери охорони здоров'я, та/або професійних асоціацій працівників сфери охорони здоров'я, неурядових організацій інших держав, міжнародних неурядових організацій, які діють на території України (далі - організації), які провадять відповідний вид діяльності протягом не менш як п'ять років до дати подання кандидатур своїх представників.

У разі коли власником закладу є структурний підрозділ з питань охорони здоров'я або МОЗ, до складу конкурсної комісії входять чотири представники від власника закладу та п'ять представників від організацій.

{Пункт 10 в редакції Постанови КМ № 1070 від 06.09.2024}

11. До проведення конкурсу залучаються з правом дорадчого голосу експерти проектів міжнародної технічної допомоги, фінансових організацій, які відповідно до міжнародних угод протягом останніх п'яти років надають Україні міжнародну технічну допомогу у сфері охорони здоров'я, корпоративного управління та/або запобігання і протидії корупції за кошти таких організацій, а також фахівці з управління персоналом, призначені власником закладу.

12. Власник закладу для формування конкурсної комісії не пізніше ніж протягом 10 календарних днів з дня прийняття рішення про формування конкурсної комісії:

1) надсилає листа структурному підрозділу з питань охорони здоров'я (для комунального закладу охорони здоров'я) або МОЗ (для державного закладу охорони здоров'я) щодо потреби делегувати їх представників до складу конкурсної комісії;

2) розміщує на своєму офіційному веб-сайті оголошення про формування конкурсної комісії та визначає строк, протягом якого організації можуть подавати пропозиції щодо їх представників до складу конкурсної комісії.

{Пункт 12 в редакції Постанови КМ № 1070 від 06.09.2024}

13. Організація може подати власникові закладу одну кандидатуру до складу конкурсної комісії.

У разі подання кандидатур від більше ніж трьох, а у випадку, передбаченому **пунктом 10** цього Порядку, п'яти організацій власник закладу відбирає до складу конкурсної комісії представників з числа кандидатур, запропонованих організаціями.

Під час відбору представників організацій до складу конкурсної комісії перевага надається кандидатам, які найбільшою мірою відповідають таким критеріям:

наявність досвіду діяльності у сфері охорони здоров'я та/або у сфері запобігання і протидії корупції;

наявність досвіду участі у державних та/або міжнародних грантових програмах та/або проектах міжнародної технічної допомоги;

наявність досвіду діяльності у складі консультативно-дорадчих органів при центральних або місцевих органах виконавчої влади та/або органах місцевого самоврядування;

наявність освіти та досвіду роботи у галузях, визначених **пунктом 6** цього Порядку, наукового ступеня, вченого або почесного звання.

Організації подають власнику закладу інформацію, що підтверджує відповідність їх кандидатів критеріям, зазначеним в **абзацах четвертому - сьомому**.

{Пункт 13 в редакції Постанови КМ № 1070 від 06.09.2024}

14. Власник закладу розміщує рішення про утворення конкурсної комісії та затвердження її персонального складу на своєму офіційному веб-сайті та письмово повідомляє про це керівникові закладу охорони здоров'я.

15. Формою роботи конкурсної комісії є засідання. На першому засіданні конкурсної комісії з числа її членів простою більшістю голосів обираються голова та секретар конкурсної комісії.

Засідання конкурсної комісії проводяться за особистої участі її членів або дистанційно з використанням засобів електронного зв'язку за умови, що кожен член конкурсної комісії, який бере участь у такому засіданні, може бачити і чути (або принаймні чути) та спілкуватися з усіма іншими учасниками засідання.

{Абзац другий пункту 15 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1070 від 06.09.2024}

Члени конкурсної комісії подають власникові закладу заяву про відсутність в їх діях конфлікту інтересів за формою, затвердженою власником закладу. Заява повинна містити зобов'язання утриматися від участі в голосуванні конкурсної комісії щодо члена наглядової ради, стосовно якого в такого представника наявний конфлікт інтересів.

{Пункт 15 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 1070 від 06.09.2024}

Конкурсна комісія є правомочною за умови присутності на засіданні не менш як семи членів. Конкурсна комісія приймає рішення більшістю голосів від її складу.

Витрати, пов'язані з організацією роботи конкурсної комісії (організаційне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення), здійснюються за рахунок коштів закладу охорони здоров'я.

16. Конкурс проводиться конкурсною комісією у строк, що не перевищує 60 календарних днів з моменту опублікування оголошення.

Документи для участі у конкурсі приймаються у строк не менше 10 календарних днів після дати оприлюднення оголошення. Документи, надіслані кандидатами на посаду незалежного члена наглядової ради (далі - кандидат) для участі у конкурсі після закінчення зазначеного в оголошенні строку, не розглядаються.

17. Конкурсна комісія опубліковує оголошення на офіційному веб-сайті власника закладу, закладу охорони здоров'я та/або веб-сайтах, на яких опубліковуються оголошення.

В оголошенні, зокрема, зазначаються:

реквізити рішення власника закладу щодо проведення конкурсу;

найменування, місцезнаходження закладу охорони здоров'я, на зайняття посад незалежних членів наглядової ради якого оголошено конкурс;

дата початку та кінцевий строк подання документів, адреса електронної пошти, на яку приймаються документи для участі у конкурсі;

номер телефону та адреса електронної пошти для довідок;

перелік документів, що подаються кандидатом;

вимоги щодо компетенції і досвіду роботи кандидата;

дата і місце проведення конкурсу.

18. Для участі у конкурсі кандидати надсилають в електронній формі на адресу електронної пошти, зазначену в оголошенні, заяву про участь у конкурсі разом з:

- 1) копією документа, що посвідчує особу кандидата;
- 2) резюме за формою, визначеною в оголошенні;
- 3) копією (копіями) документа (документів) про вищу освіту;
- 4) мотиваційним листом, що містить обґрунтування заінтересованості кандидата у зайнятті посади незалежного члена наглядової ради;
- 5) копією довідки про відсутність судимості;
- 6) копією інформаційної довідки з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;
- 7) заявою про відсутність конфлікту інтересів за формою, визначеною в оголошенні;
- 8) копією довідки про доходи (довідки з Державного реєстру фізичних осіб про суми виплачених доходів та утриманих податків) за останні чотири послідовні податкові квартали.

Кандидат може подавати додаткові документи стосовно досвіду роботи, професійної компетентності і репутації (зокрема, характеристики, рекомендації, наукові публікації).

19. Конкурс проводиться у два етапи.

На першому етапі конкурсна комісія розглядає подані кандидатами заяви та документи і перевіряє їх на відповідність вимогам, передбаченим у [пункті 6](#) цього Порядку.

На другому етапі конкурсна комісія проводить відкриту співбесіду із кандидатами.

20. За результатами першого етапу конкурсу конкурсна комісія відхиляє кандидатуру кандидата у разі:

- 1) його невідповідності вимогам, передбаченим у [пункті 6](#) цього Порядку;
- 2) неподання всіх документів, передбачених [пунктом 18](#) цього Порядку;
- 3) установлення факту подання кандидатом недостовірних відомостей.

У разі відповідності кандидата вимогам, передбаченим у цьому Порядку, конкурсна комісія допускає кандидата до наступного етапу конкурсу та проводить з ним співбесіду за участю громадськості та/або медіа, а також забезпечує можливість трансляції та/або збереження запису співбесіди на офіційному веб-сайті власника закладу.

21. Після проведення співбесід із кандидатами конкурсна комісія проводить відкрите рейтингове голосування за таких кандидатів.

Відкрите рейтингове голосування проводиться шляхом заповнення бюлетеня членом конкурсної комісії. Заповнення бюлетеня здійснюється шляхом проставлення навпроти прізвищ, власних імен та по батькові (за наявності) відібраних кандидатів балів від одного до числа, яке дорівнює кількості всіх кандидатів, які беруть участь у відкритому рейтинговому голосуванні. Бали проставляються з урахуванням професійної компетенції, досвіду та ділової репутації кожного з кандидатів, при чому одиниця є найнижчим балом.

Конкурсна комісія підраховує кількість голосів, отриманих кожним кандидатом, та встановлює його результати. Якщо за результатами відкритого рейтингового голосування двоє та/або більше кандидатів отримали однакову кількість голосів, конкурсна комісія проводить повторне відкрите рейтингове голосування щодо таких кандидатів.

22. Конкурсна комісія подає власникові закладу узгоджену пропозицію щодо кандидатів, відібраних за результатами конкурсу.

23. Власник закладу протягом 14 календарних днів після надходження пропозиції від конкурсної комісії приймає рішення про створення наглядової ради та затвердження її персонального складу з включенням представників власника та незалежних членів наглядової ради.

24. Між незалежним членом наглядової ради та закладом охорони здоров'я укладається цивільно-правовий договір, який, зокрема, містить порядок здійснення повноважень, права та обов'язки члена наглядової ради, підстави дострокового припинення повноважень, наслідки розірвання договору та інші умови, щодо яких сторонами досягнуто згоди.

25. Строк повноважень члена наглядової ради (як представників власника, так і незалежних членів наглядової ради) становить п'ять років, але може бути меншим у зв'язку з плановою ротацією.

Одна і та сама особа (як представник власника, так і незалежний член наглядової ради) не може бути членом наглядової ради більше двох строків підряд.

Особа не може бути одночасно членом наглядової ради більше п'яти закладів охорони здоров'я в одному госпітальному окрузі.

26. Для забезпечення безперервності діяльності наглядової ради, підтримки збалансованого складу ради, належного рівня її компетентності та правонаступництва у її діяльності наглядовою радою проводиться планова ротація її членів, яка передбачає щорічне оновлення однієї п'ятої частини загальної кількості членів наглядової ради.

Ротація незалежного члена наглядової ради передбачає проведення конкурсу. Під час здійснення ротації незалежного члена наглядової ради чинним складом наглядової ради

застосовується порядок відбору незалежних членів наглядової ради, передбачений [пунктами 9, 14-22](#) цього Порядку, за винятком того, що повноваження конкурсної комісії здійснює чинний склад наглядової ради. Член наглядової ради, що підлягає ротації, має право бути повторно обраним за конкурсом, але не більше двох строків підряд.

Ротація члена наглядової ради - представника власника передбачає прийняття власником закладу рішення щодо включення нового представника або повторного включення представника власника, який здійснює свої повноваження (але не більше двох строків підряд), до складу наглядової ради.

Під час визначення членів наглядової ради, які підпадають під щорічну планову ротацію, враховується строк перебування на посаді члена наглядової ради після останнього переобрання, а також те, що у складі наглядової ради кількість незалежних членів наглядової ради повинна дорівнювати або перевищувати кількість представників власника закладу. При цьому членами наглядової ради, які підпадають під планову ротацію, повинні бути ті, хто займав посаду члена наглядової ради найдовше після останнього переобрання.

Члени наглядової ради, які підлягають плановій ротації у відповідному році, визначаються шляхом жеребкування на засіданні наглядової ради. Результат такого жеребкування фіксується у плані ротації членів наглядової ради, який затверджується строком на п'ять років.

Член наглядової ради, що підпадає під планову ротацію, займає посаду до моменту обрання свого наступника.

Член наглядової ради, строк повноважень якого закінчується за планом ротації, передає всі робочі матеріали, напрацьовані ним під час діяльності у складі наглядової ради, своєму наступнику.

27. У разі неможливості скликати засідання наглядової ради для організації проведення конкурсу з метою ротації членів наглядової ради у зв'язку з відсутністю кворуму власник закладу утворює конкурсну комісію у новому складі для проведення такого конкурсу відповідно до [пунктів 10-22](#) цього Порядку.

28. Витрати, пов'язані з наданням наглядовій раді приміщення для проведення засідань, засобів зв'язку та канцелярської техніки, здійснюються за рахунок закладу охорони здоров'я.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 21 листопада 2023 р. № 1221

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
про наглядову раду закладу охорони здоров'я

1. Це Положення визначає правовий статус, мету діяльності, склад наглядової ради державного, комунального закладу охорони здоров'я (далі - наглядова рада), права та обов'язки голови, членів та секретаря наглядової ради, а також порядок організації роботи наглядової ради.

2. Наглядова рада є колегіальним органом управління закладу охорони здоров'я, який у межах компетенції, визначеної законом і положенням про наглядову раду, здійснює управління закладом охорони здоров'я, а також контролює діяльність керівника закладу охорони здоров'я.

Наглядова рада не бере участі в поточному управлінні закладом охорони здоров'я.

3. Наглядова рада у своїй діяльності керується [Конституцією](#) та законами України, указами Президента України і постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами, статутом (положенням) закладу охорони здоров'я і положенням про наглядову раду.

4. Метою діяльності наглядової ради є:

- 1) забезпечення ефективного управління закладом охорони здоров'я у спосіб, що збалансовує та задовольняє інтереси усіх заінтересованих сторін;
- 2) гарантування надання якісної та доступної медичної допомоги;
- 3) забезпечення реалізації прав пацієнтів та працівників закладу;
- 4) сприяння ефективній реалізації прав власника на управління закладом.

5. Основними принципами діяльності наглядової ради є:

- колегіальність та відкритість у прийнятті рішень;
- прозорість;
- неупередженість і рівноправність членів наглядової ради;
- незалежність;
- дотримання прав пацієнтів та інтересів громади.

6. Наглядова рада регулярно, але не рідше одного разу на квартал, оприлюднює результати своєї діяльності на офіційному веб-сайті закладу охорони здоров'я та/або у медіа.

7. До повноважень наглядової ради належить:

1) погодження стратегічного, річного планів діяльності закладу охорони здоров'я, затвердження показників ефективності діяльності закладу охорони здоров'я та створення системи контролю за їх досягненнями;

2) надання пропозицій до проектів фінансового плану закладу охорони здоров'я;

3) погодження принципів формування організаційної структури закладу охорони здоров'я, внесення пропозицій щодо оптимізації організаційної структури за напрямками діяльності;

4) подання пропозицій власникові закладу охорони здоров'я (уповноваженому ним органу) (далі - власник закладу) щодо звільнення з посади керівника закладу охорони здоров'я, умов контракту з ним, матеріальної винагороди за ефективне управління закладом охорони здоров'я та матеріальної відповідальності за заподіяну шкоду;

5) виявлення та врегулювання реальних та/або потенційних конфліктів інтересів керівника закладу охорони здоров'я і членів наглядової ради закладу охорони здоров'я, а також інформування власника закладу про виявлені порушення;

6) надання згоди на вчинення правочину, щодо якого наявна заінтересованість;

7) утворення підрозділу внутрішнього аудиту закладу охорони здоров'я, до функцій якого входять, зокрема, перевірка, оцінювання та моніторинг функціонування систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю закладу охорони здоров'я, затвердження порядку проведення внутрішнього аудиту та подання власникові закладу звітів за його результатами;

8) прийняття рішення про необхідність проведення зовнішнього аудиту закладу охорони здоров'я та/або залучення суб'єкта оціночної діяльності для проведення оцінки вчиненого правочину на відповідність його умов звичайним ринковим умовам;

9) погодження положення про запобігання конфлікту інтересів у закладі охорони здоров'я та затвердження правил ділової етики;

10) створення системи контролю за дотриманням норм етики та деонтології, вимог законодавства і прав пацієнтів під час здійснення медичного обслуговування, а також за своєчасним, достовірним і повним розкриттям інформації, яка підлягає оприлюдненню закладом охорони здоров'я відповідно до законодавства;

11) погодження внутрішніх положень та порядків, що мають системний характер, зокрема:

положення про преміювання працівників за підсумками роботи закладу охорони здоров'я;

порядку надходження і використання коштів, отриманих як благодійні пожертви, гранти та дарунки;

порядку приймання, зберігання, відпуску та обліку лікарських засобів та медичних виробів;

положення про забезпечення належного розгляду скарг пацієнтів та реагуванням закладом охорони здоров'я на такі скарги;

12) створення системи контролю за дотриманням прав працівників закладу охорони здоров'я, а також за забезпеченням належного розгляду скарг працівників щодо порушення їх прав;

13) інформування власника закладу про недоліки діяльності такого закладу, випадки недодержання норм етики та деонтології і вимог законодавства під час здійснення медичного обслуговування населення, внесення пропозицій щодо покращення діяльності закладу охорони здоров'я, розвитку матеріально-технічної бази та інфраструктури закладу охорони здоров'я, якості медичного обслуговування населення, забезпечення прав та безпеки пацієнтів;

14) подання власникові закладу та/або керівникові закладу охорони здоров'я пропозицій щодо вжиття заходів для усунення виявлених порушень та підвищення рівня безпеки пацієнтів у закладі охорони здоров'я;

15) оприлюднення результатів своєї роботи та висвітлення своєї діяльності у медіа, на зборах, конференціях, розміщення інформації про діяльність наглядової ради на інформаційних носіях та в доступних для пацієнтів місцях;

16) формування та затвердження плану ротації наглядової ради, його оприлюднення на офіційному веб-сайті власника закладу та/або закладу охорони здоров'я, здійснення ротації членів наглядової ради;

17) налагодження співробітництва з наглядовими радами інших закладів охорони здоров'я, зокрема іноземних, з метою обміну досвідом, поширення передових практик, формування експертних груп;

18) розгляд інших питань, що визначаються законодавством, статутом закладу охорони здоров'я та внутрішніми положеннями закладу охорони здоров'я.

Здійснення наглядовою радою повноважень, передбачених **підпунктами 1-7 і 10-15** цього пункту, є обов'язковим.

Рішення наглядової ради, прийняті в межах її компетенції, обов'язкові для виконання закладом охорони здоров'я.

8. Члени наглядової ради мають право:

1) отримувати повну, достовірну та своєчасну інформацію про заклад охорони здоров'я, необхідну для виконання своїх функцій (включаючи доступ до інформації з обмеженим доступом за умови її деперсоніфікації), ознайомлюватися з документами закладу охорони здоров'я, отримувати їх копії. Зазначені документи та інформація надаються членам наглядової ради протягом п'яти робочих днів з дати подання відповідного запиту керівникові закладу охорони здоров'я та/або секретарю наглядової ради;

2) отримувати порядок денний, матеріали і документи засідань наглядової ради, ініціювати розгляд питань на чергових та позачергових засіданнях наглядової ради шляхом внесення їх до порядку денного;

3) у разі незгоди з рішенням наглядової ради подавати у письмовій формі зауваження, які додаються до протоколу засідання і є його невід'ємною частиною;

4) залучати до розгляду питань, що належать до компетенції наглядової ради, зовнішніх та внутрішніх експертів (за згодою).

9. Члени наглядової ради зобов'язані:

1) діяти в інтересах закладу охорони здоров'я та не перевищувати своїх повноважень;

2) керуватися у своїй діяльності законодавством, статутом закладу охорони здоров'я, положенням про наглядову раду, цивільно-правовим договором між незалежним членом наглядової ради та закладом охорони здоров'я та іншими внутрішніми документами закладу охорони здоров'я;

3) особисто брати участь у чергових, позачергових засіданнях наглядової ради та в роботі комітетів наглядової ради, до яких вони входять, крім випадків, коли присутність члена наглядової ради неможлива з поважних причин;

4) дотримуватися встановлених у закладі охорони здоров'я правил та процедур щодо реального та/або потенційного конфлікту інтересів. негайно повідомляти голові наглядової ради про обставини, що перешкоджають виконанню ними своїх посадових обов'язків. Завчасно розкривати інформацію про наявні або потенційні конфлікти інтересів;

5) не розголошувати конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом, яка стала їм відомою у зв'язку з виконанням функцій члена наглядової ради, особам, які не мають доступу до такої інформації, а також не використовувати її у своїх власних інтересах або в інтересах третіх осіб;

6) утримуватися від дій, які можуть призвести до втрати незалежним членом наглядової ради своєї незалежності.

10. До складу наглядової ради може входити не менше п'яти та не більше 15 членів з урахуванням вимог [пункту 5](#) Порядку утворення наглядової ради закладу охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2023 р. № 1221.

11. Строк повноважень члена наглядової ради становить п'ять років, але може бути меншим у зв'язку із плановою ротацією.

Одна і та сама особа (як представник власника, так і незалежний член наглядової ради) не може бути членом наглядової ради більше двох строків підряд.

12. Членство у наглядовій раді припиняється у разі:

1) систематичної відсутності (трьох і більше разів за рік) без поважних причин члена наглядової ради на її засіданнях;

2) виникнення реального та/або потенційного конфлікту інтересів у члена наглядової ради;

3) втрати незалежності незалежним членом наглядової ради;

{Підпункт 4 пункту 12 виключено на підставі Постанови КМ № 1070 від 06.09.2024}

5) неможливості члена наглядової ради брати участь у роботі наглядової ради за станом здоров'я, визнання у судовому порядку члена наглядової ради недієздатним або обмежено дієздатним;

6) розголошення або використання у власних інтересах або в інтересах третіх осіб конфіденційної та іншої інформації з обмеженим доступом, яка стала відомою члену наглядової ради у зв'язку з виконанням його функцій;

7) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо члена наглядової ради;

8) подання членом наглядової ради заяви про припинення членства;

9) заміни члена наглядової ради у зв'язку з плановою ротацією;

10) смерті члена наглядової ради;

11) визнання діяльності наглядової ради незадовільною відповідно до пункту 32 цього Положення та прийняття власником закладу рішення про формування нового складу наглядової ради.

Припинення повноважень члена наглядової ради оформляється протоколом наглядової ради. З припиненням повноважень незалежного члена наглядової ради одночасно припиняється дія укладеного з ним цивільно-правового договору.

13. У разі припинення незалежним членом наглядової ради членства у наглядовій раді чинним складом наглядової ради проводиться конкурс на заповнення вакантної посади незалежного члена наглядової ради відповідно до вимог пунктів 9, 16-22 Порядку утворення наглядової ради закладу охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2023 р. № 1221, за винятком того, що повноваження конкурсної комісії виконує чинний склад наглядової ради.

Рішення про включення нового члена до наглядової ради затверджується власником закладу відповідно до вимог пункту 23 Порядку утворення наглядової ради закладу охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2023 р. № 1221.

14. Наглядова рада складається з голови, заступника голови та інших членів наглядової ради.

15. Голова наглядової ради обирається на засіданні наглядової ради з числа її членів шляхом таємного голосування простою більшістю голосів від її складу. Особа, кандидатура якої подана на голосування, не бере участі у такому голосуванні з даного питання.

Голова очолює наглядову раду і відповідає за виконання покладених на неї завдань. Голова наглядової ради може бути змінений за рішенням більшості членів наглядової ради

та у випадку припинення його повноважень як члена наглядової ради відповідно до пункту 12 цього Положення.

Голова наглядової ради:

організовує діяльність наглядової ради та здійснює контроль за виконанням плану роботи наглядової ради;

висуває кандидатуру секретаря наглядової ради (за погодженням із керівником закладу охорони здоров'я) для обрання на засіданні наглядової ради;

скликає та веде засідання наглядової ради, виносить на розгляд наглядової ради пропозиції щодо порядку денного засідання, підписує рішення наглядової ради;

підписує листи та інші документи наглядової ради;

організовує роботу із створення комітетів наглядової ради, висування членів наглядової ради та залучених зовнішніх експертів до складу комітетів, а також координує діяльність, зв'язки комітетів між собою, з власником закладу та керівником закладу охорони здоров'я;

представляє наглядову раду у відносинах з державними органами, органами місцевого самоврядування, власником закладу, підприємствами, установами та організаціями;

забезпечує проведення оцінки роботи наглядової ради, складення щорічного звіту наглядової ради та звітування про її діяльність перед власником закладу;

виконує інші функції, необхідні для організації діяльності наглядової ради, в межах її повноважень.

16. Заступник голови наглядової ради обирається на засіданні наглядової ради з числа її членів простою більшістю голосів від її складу. Особа, кандидатура якої подана на голосування, не бере участі у такому голосуванні.

Заступник голови наглядової ради виконує обов'язки голови наглядової ради у разі його відсутності.

17. Організаційне забезпечення роботи наглядової ради здійснює її секретар. Секретарем наглядової ради є працівник закладу охорони здоров'я, обраний на засіданні наглядової ради простою більшістю голосів від її складу. Кандидатура секретаря висувається головою наглядової ради за погодженням із керівником закладу охорони здоров'я.

Секретар наглядової ради може займати окрему посаду або провадити свою діяльність за сумісництвом.

Секретар наглядової ради:

надає допомогу членам наглядової ради в отриманні інформації, необхідної для належного виконання членами наглядової ради своїх посадових обов'язків;

ознайомлює членів наглядової ради з внутрішніми документами закладу охорони здоров'я, рішеннями власника закладу, протоколами засідань наглядової ради, її комітетів, експертними висновками, а також з основними фінансовими та іншими документами;

готує проект плану роботи наглядової ради з урахуванням пропозицій її членів;

забезпечує підготовку матеріалів для проведення засідань наглядової ради та її комітетів, зокрема з використанням засобів електронного зв'язку;

повідомляє членам наглядової ради про проведення чергових та позачергових засідань наглядової ради;

забезпечує подання членам наглядової ради не пізніше ніж за п'ять робочих днів до чергового засідання наглядової ради порядку денного та відповідних інформаційних матеріалів;

забезпечує підготовку проектів документів до засідань наглядової ради та її комітетів;

веде, зберігає та оприлюднює протоколи засідань, рішення та інші документи, видані наглядовою радою, організовує їх підписання;

веде облік присутності членів наглядової ради на її засіданнях;

веде облік та здійснює реєстрацію вхідної і вихідної кореспонденції;

забезпечує інформування громадськості про діяльність наглядової ради;

за дорученням голови та заступника голови наглядової ради здійснює інші повноваження, пов'язані з організацією діяльності наглядової ради.

18. Наглядова рада провадить свою діяльність за щорічними робочими планами, які формуються на підставі пропозицій її голови та членів.

У робочому плані обов'язково зазначаються ключові показники ефективності наглядової ради, над досягненням яких повинна працювати наглядова рада. До таких показників, зокрема, належать:

виявлення системних проблем закладу охорони здоров'я та шляхи їх розв'язання;

підвищення рівня інвестиційної привабливості закладу охорони здоров'я;

формування системи внутрішнього контролю закладу охорони здоров'я;

забезпечення функціонування механізму оцінки якості медичної допомоги;

стан виконання стратегії закладу охорони здоров'я.

19. Формою роботи наглядової ради є засідання.

Засідання наглядової ради проводяться за особистої участі її членів у визначеному місці (переважно за місцезнаходженням закладу охорони здоров'я). У разі потреби засідання наглядової ради може проводитися з використанням засобів електронного зв'язку за умови, що кожен член наглядової ради, який бере участь у такому засіданні, може бачити і чути (або принаймні чути) та спілкуватися з усіма іншими учасниками засідання.

20. Засідання наглядової ради проводяться у разі потреби, але не рідше ніж один раз на квартал.

Засідання наглядової ради вважаються правоможними за наявності кворуму, який полягає у присутності двох третин її членів, не менше ніж половина з яких є незалежними членами наглядової ради.

21. Позачергові засідання наглядової ради скликаються на вимогу голови наглядової ради, власника закладу, керівника закладу охорони здоров'я та/або однієї третини членів наглядової ради. Вимога про скликання позачергового засідання наглядової ради повинна містити обґрунтування питання, яке потребує обговорення.

Позачергове засідання наглядової ради скликається не пізніше ніж через три календарні дні після надходження відповідної вимоги.

У разі відсутності голови та заступника голови наглядової ради на позачерговому засіданні функції головуючого на такому засіданні виконує член наглядової ради, обраний простою більшістю голосів членів наглядової ради, присутніх на засіданні (за наявності кворуму).

22. Засідання наглядової ради проводяться у відкритому або закритому режимі. У разі коли на засіданні наглядової ради розглядаються питання, пов'язані з інформацією з обмеженим доступом, засідання проводяться у закритому режимі.

23. Рішення наглядової ради приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів її членів, присутніх на засіданні. У разі рівного розподілу голосів проводиться повторне голосування.

Голова наглядової ради не має права вирішального голосу в разі рівного розподілу голосів.

24. Член наглядової ради бере участь у засіданні особисто і не може передавати свій голос іншій особі. Кожен член наглядової ради під час голосування має один голос.

25. Питання, що виносяться для розгляду на засіданні наглядової ради, та прийняті за результатами засідання рішення фіксуються у протоколі.

Протокол підписується головою (у разі відсутності голови - заступником голови) та секретарем наглядової ради і надсилається усім членам наглядової ради.

Члени наглядової ради, не згодні з рішенням наглядової ради, письмово викладають свою окрему думку, яка додається до протоколу і є його невід'ємною частиною.

26. Рішення наглядової ради доводяться до відома власника закладу та керівника закладу охорони здоров'я для розгляду та вжиття відповідних заходів і оприлюднюються на офіційному веб-сайті закладу охорони здоров'я з урахуванням вимог законодавства щодо інформації з обмеженим доступом.

27. Для забезпечення ефективного здійснення наглядовою радою своїх повноважень, попереднього вивчення та розгляду питань, що належать до її компетенції, наглядова рада утворює комітети.

До складу комітетів входять члени наглядової ради та залучені постійні чи тимчасові зовнішні та внутрішні експерти (за згодою). Працівники закладу охорони здоров'я можуть бути залученими до діяльності комітетів як постійні внутрішні експерти.

28. У складі наглядової ради утворюються такі постійно діючі комітети:

1) комітет з аудиту, до компетенції якого належать питання щодо контролю за процесами внутрішнього і зовнішнього аудиту, погодження фінансової звітності, що підготовлена керівництвом закладу охорони здоров'я, відбору незалежного аудитора та розгляд результатів аудиту;

2) комітет з етики та медичної практики, до компетенції якого належать питання щодо розгляду звернень, заяв і скарг пацієнтів та/або працівників закладу охорони здоров'я стосовно порушення їх прав;

3) комітет з якості медичної допомоги і безпеки пацієнтів, до компетенції якого належать питання щодо безперервного процесу поліпшення якості надання медичної допомоги закладом охорони здоров'я та гарантування того, що заклад охорони здоров'я вживає всіх необхідних заходів для безпеки пацієнтів.

За рішенням наглядової ради можуть утворюватися також інші постійно діючі або тимчасові комітети.

29. Головами постійно діючих комітетів наглядової ради є незалежні члени наглядової ради.

30. Функції комітетів наглядової ради, їх структура, порядок залучення зовнішніх експертів до роботи комітету, а також інші питання, пов'язані з діяльністю комітетів, визначаються наглядовою радою в положенні про відповідний комітет, яке приймається одночасно з рішенням про утворення комітету.

31. Наглядова рада не пізніше 31 травня року, що настає за звітним, подає власникові закладу річний звіт про свою діяльність та вжиті нею заходи, спрямовані на виконання робочого плану, за відповідний календарний рік. Річний звіт повинен містити розділ з обов'язковим зазначенням виконання ключових показників ефективності наглядової ради та оцінку діяльності членів наглядової ради.

32. У разі визнання діяльності наглядової ради незадовільною на підставі результатів незалежного оцінювання, проведеного зовнішнім аудитором (аудиторською фірмою), власник закладу ухвалює рішення про формування нового складу наглядової ради.

Члени наглядової ради, діяльність якої визнано незадовільною, не можуть входити до нового складу наглядової ради.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 21 листопада 2023 р. № 1221

ЗМІНИ,
що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України від
28 березня 2018 р. № 391 і від 21 серпня 2019 р. № 792

1. Вимоги до надавача послуг з медичного обслуговування населення, з яким головними розпорядниками бюджетних коштів укладаються договори про медичне обслуговування населення, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 р. № 391, доповнити абзацом такого змісту:

“Наявність у надавача державної або комунальної форми власності, який надає спеціалізовану медичну допомогу, діючої наглядової ради.”.

2. У постанові Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 792:

1) в абзаці третьому пункту 1 постанови слово “казенного” замінити словом “державного”;

2) пункт 1 Порядку укладення контракту з керівником державного, комунального закладу охорони здоров’я, затвердженого зазначеною постановою, викласти в такій редакції:

“1. Цей Порядок визначає механізм укладення контракту з керівником державного, комунального закладу охорони здоров’я (далі - контракт) та застосовується для керівників державних та комунальних некомерційних підприємств, державних і комунальних установ, крім закладів охорони здоров’я МВС, військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення.”;

3) у Типовій формі контракту з керівником державного, комунального закладу охорони здоров’я, що діє в організаційно-правовій формі казенного або комунального некомерційного підприємства, затвердженій зазначеною постановою:

у назві та пункті 1 Типової форми слово “казенного” замінити словом “державного”;

пункт 4 викласти в такій редакції:

“4. Керівник підзвітний органу управління майном або наглядовій раді (у разі її утворення) в межах, установлених законодавством, статутом підприємства та цим контрактом.”;

пункт 6 викласти в такій редакції:

“6. Керівник підприємства зобов’язаний:

- 1) організувати належне виконання завдань, передбачених статутом підприємства, та укладених договорів про медичне обслуговування населення;
- 2) своєчасно вживати заходів до запобігання банкрутству підприємства у разі його неплатоспроможності;
- 3) організувати надання підприємством належного, доступного, кваліфікованого медичного обслуговування населення;
- 4) забезпечувати раціональний добір кадрів, створювати умови для підвищення фахового і кваліфікаційного рівня працівників;
- 5) готувати та подавати на затвердження до органу управління фінансовий план підприємства, ініціювати внесення у разі потреби змін до нього;
- 6) вживати заходів для усунення виявлених наглядовою радою порушень і проблем та підвищення рівня безпеки пацієнтів на підприємстві;
- 7) забезпечувати доступ членів наглядової ради до інформації та матеріалів про підприємство, що необхідні для виконання їх функцій та розгляду питань, що належать до компетенції наглядової ради (включаючи доступ до інформації з обмеженим доступом), протягом п'яти робочих днів з дати надсилання письмового запиту членом наглядової ради;
- 8) подавати на погодження наглядовій раді стратегічний та/або річний плани діяльності підприємства, проекти фінансових звітів, принципи формування організаційної структури підприємства;
- 9) отримувати згоду наглядової ради (у разі її утворення) на вчинення значних правочинів, якщо сума або вартість майна, що є предметом такого правочину, становить або перевищує розмір, визначений статутом підприємства;
- 10) отримувати згоду наглядової ради на вчинення правочину, щодо якого наявна заінтересованість;
- 11) своєчасно подавати в установленому порядку податкову, фінансову та іншу звітність підприємства;
- 12) подавати органу управління фінансові звіти;
- 13) забезпечити контроль за дотриманням прав та гарантій медичних працівників, нормативів їх навантаження, забезпечення належних і безпечних умов праці;
- 14) забезпечити диференціацію заробітної плати з урахуванням обсягів, складності, відповідальності та умов виконуваної роботи, кваліфікації працівника, розрахунок справедливого співвідношення між заробітною платою медичного персоналу та керівного складу підприємства;
- 15) забезпечити належну організацію дотримання прав пацієнта під час надання підприємством медичної допомоги та здійснення медичного обслуговування, зокрема права на лікарську таємницю;

16) забезпечити відповідність матеріально-технічної бази підприємства встановленим законодавством вимогам;

17) забезпечувати ефективне використання і збереження закріпленого за підприємством майна;

18) забезпечувати належне виконання вимог законодавства у сфері публічних закупівель;

19) забезпечувати дотримання підприємством вимог законодавства про охорону праці, санітарно-гігієнічних та протипожежних норм і правил, створення належних умов праці;

20) вживати заходів до своєчасної та в повному обсязі виплати заробітної плати не рідше ніж два рази на місяць через проміжок часу, що не перевищує 16 календарних днів, та не пізніше ніж протягом семи календарних днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата, та недопущення утворення заборгованості з неї;

21) дотримуватися гарантій оплати праці, встановлених законодавством, створити систему стимулів та мотивації персоналу;

22) забезпечувати своєчасну та в повному обсязі сплату передбачених законодавством податків, зборів та інших обов'язкових платежів;

23) забезпечувати проведення колективних переговорів, укладення колективного договору в порядку, визначеному [Законом України](#) “Про колективні договори і угоди”, виконувати вимоги колективного договору, а також належним чином розглядати скарги працівників підприємства щодо порушення їх прав;

24) укладати трудові договори з працівниками підприємства, керуючись законодавством про працю, з урахуванням галузевих особливостей, передбачених статутом підприємства, генеральною та галузевими угодами, колективним договором;

25) вживати заходів до створення у кожному структурному підрозділі і на кожному робочому місці умов праці відповідно до вимог нормативно-правових актів і нормативних документів, а також забезпечувати додержання прав працівників, гарантованих законодавством про охорону праці;

26) затверджувати (за погодженням із наглядовою радою у разі її утворення) внутрішні положення та порядки, що мають системний характер, зокрема:

положення про преміювання працівників за підсумками роботи підприємства;

порядок надходження і використання коштів, отриманих як благодійні пожертви, гранти та дарунки;

порядок приймання, зберігання, відпуску та обліку лікарських засобів та медичних виробів;

положення про забезпечення належного розгляду скарг пацієнтів та реагування на такі скарги;

27) призначати на посаду та звільняти з посади своїх заступників (зокрема медичного директора), головного бухгалтера підприємства, керівника юридичної служби (юрисконсульта), керівника уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції на підприємстві в порядку, передбаченому законодавством;

28) невідкладно інформувати наглядову раду про участь підприємства у судових процесах з фінансових та майнових питань;

29) відшкодувати збитки, завдані підприємству його діями або бездіяльністю;

30) виконувати інші завдання та обов'язки, передбачені законодавством.”;

пункти 15-17 викласти в такій редакції:

“15. Умови оплати праці та тривалість основної і додаткових відпусток керівника визначаються за згодою сторін та не можуть бути меншими, ніж передбачено законодавством.

За виконання обов'язків, передбачених цим контрактом, керівнику нараховується заробітна плата в межах фонду оплати праці відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 1999 р. № 859 “Про умови і розміри оплати праці керівників підприємств, заснованих на державній, комунальній власності, та об'єднань державних підприємств” (Офіційний вісник України, 1999 р., № 21, ст. 957) виходячи з установлених:

посадового окладу і фактично відпрацьованого часу;

премії, надбавок, доплат, гарантійних і компенсаційних виплат, передбачених законодавством. Розмір премії встановлюється відповідно до положення про преміювання та за погодженням з органом управління майном.

Керівникові надається щорічна оплачувана відпустка, тривалість якої визначена згідно із законодавством.

16. Преміювання керівника, встановлення йому надбавок і доплат до посадового окладу здійснюються за рішенням органу управління майном у разі відсутності заборгованості із заробітної плати працівникам підприємства та з платежів до державного і місцевих бюджетів у межах затвердженого фонду оплати праці.

17. У разі неналежного виконання умов цього контракту розмір премій, надбавок і доплат зменшується або вони не виплачуються за рішенням органу управління майном.”;

пункт 21 доповнити підпунктом 4 такого змісту:

“4) шкоду, заподіяну підприємству своїми діями або бездіяльністю.”.

Про наглядову раду закладу охорони здоров'я
Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Положення
від 21.11.2023 № 1221
Редакція від 20.09.2024, підстава — [1070-2024-п](#)
Постійна адреса:
<https://zakon.rada.gov.ua/go/1221-2023-%D0%BF>

Законодавство України
станом на 15.12.2025
чинний

1221-2023-р

Публікації документа

- **Урядовий кур'єр** від 24.11.2023 — № 236
- **Офіційний вісник України** від 29.12.2023 — 2023 р., № 106, стор. 434, стаття 6360, код акта 121819/2023